

Arvostelut

Harri Römpötti / Jukka Heiskanen

Asfalttitasanko (Jalava 1996) on Petri Hiltusen kuudes albumi kymmenessä vuodessa. Siihen on koottu lähinnä Tähtivaeltaja-lehdessä vuosina 1988-94 julkaistuja novellisarjoja. Tieteis- ja kaubatarinat muistuttavat tyyliltään vanhan EC-kustantamon pikku moraliteetteja. Perinteinen tyyli vaikuttaa vanhahtavalta, vaika Hiltunen pyrkiiinkin käyttämään moderneja aiheita. Osa juruista on piirretty uudestaan, mikä on kiitettävää ahkeruutta. Silti Hiltunen on valitsemalleen realistiselle tyylille turhan kömpelö piirtäjä. Paljon paremmin hänen jälkensä toimii hieman japanilaiseen tapaan tyylielityssä ja pelkistetyssä Constructors-tarinassa. **HR**

Vaasan läänin entinen läänintaiteilija Hannu Peltoniemi on julkaissut omakustanteen **Insider ja säteilevät zombiet** (1996) 500 kappaleen painoksena. Lapsellinen tarina yhdistelee kliseitä kauhufiktiosta ja rajariidosta. Ore ufoihin ja eläviin kuolleisiin kurottaa parodiiaan mutta kapsahtaa kliseisiin. Piirtäjänä Peltoniemi on uuttera ja yritteliäs mutta kömpelö. **HR**

Riitta Uusitalo on julkaissut jo toisen pikkualbumin Pikku-nimisen lapsen verbaalisista arkisista löpöyksistä ja kokemuksista. **Melko rankka päivä** (Otava 1996) sopinee edeltäjänsä tavoin parhaiten luettavaksi yhdessä lasten kanssa. Viisivuotiaan Pikun päiväritiinit vaikuttavat liki suoraan talennetuilta. Niinpä ne saattavat olla sekä lapsille että vanhemmille turhan tuttuja sellaisinaan, mut ta hedelmällisiä yhteisiksi vertailukohtiksi omaan arkeen. Uusitalo piirtää tutulla ja tavallaan tehokkaalla naisvistisella tyylillään. Hieman tyyriiltä vaikuttaa, että kuvia on enimmäkseen yksi sivulla ja ne on pakattu koviin kansiin. Uusitalon tyyli kestäisi hyvin sarjakuvamaisemman muodon. Ehkä kovien kansiin on tarkoi-

tus kestää pilttien ronskissa käsittelyssä. **HR**

Ymmärtämättömät ovat perinteisesti moittrineet modernia tai abstraktia taidetta sellaiseksi, jota kuka tahansa osaisi tehdä. Ymmärtäjät puolustavat, ettei kuka tahansa ole tullut tehneeksi sitä. Monitoimihuumorikoneet Pasi Heikura ja Simo Frangén ovat tehneet jo toisen albumillisen Mies- sarjakuvaa. **Minä, toinen mies** (Suuri Kurpitsa 1996) kokoaa yhteen Rumbassa 1991-96 julkaistuja strippejä. Ne ovat puujalkavitsejä armottoman huonosti piirrettyinä. Kuka tahansa osaisi tehdä niitä. **HR**

Vesa Ilmaranta ja Arto Nyrssönen jatkavat **Mustaa valkoisella** -albumissa (Like 1996) Neekeriartsien seikkailuja suomalaisen jazzin varhaisvaiheis-

sa. Tarina kattaa historiaa Los Angelesin olympialaisista maailmansodan loppuun. Viitteitä ja yhtymäkohtia todellisiin henkilöihin ja tapahtumiin on runsaasti, jopa rasitteeksi asti. Kun muuta teemaa tai sisältöä ei tahdo löytyä, tuntuu leikittely historialla itsetarkoitukselliselta ja pitkäpiimäiseltä. Albumin lopussa on selityksiä, joita ilman jutun lukeminen vaatisi posketonta asiantunte- musta. Ympäristöjen, varsinkin kaupunkien, kuvaajana Nyysönen on siveltimeen mainio. **HR**

Irisz Simonin ja Ville Pirisen **Nahka-Alma** (Hard & Pet 1996) on hillitön s/m-porno-sarjaparodia. Hard & Petin piti saada aikaan kokoelma tallinsa piirtäjien seksisarjakuvia, mutta projektista toteutuikin imatralaispariskunnan yhteistuumin tekemä lystikäs pikkualbumi. Nahka-Alma on anka-raakin ankarampi lady domina, jolle ei ole yhdestäkään miehestä vastusta, ja helvetin demonikin kavahtaa Alman käsittelyä. Tuima ja tukeva dominatrix pistää seksimagiallaan järjestykseen myös Babylonin lutkat. Nahka-Alma on vahva ja positiivinen naissankari jos kuka. Almalle ei ryppyillä. Simonin ja Pirisen saumattoman yhteistyön tulos on reippaudessaan paljon mieluisampaa luettavaa kuin esimerkiksi Fantagraphicsin Eros-sarjan tunkkaiset roiskutellut. Aivan hoopohan koko alppari on, mutta epäilen, tuleeko koko vuonna toista yhtä kutkuttavan hauskaa. **JH**

Muutamia vuosia sitten ihailtiin Matti Koposen Cliff Sterrett -vaikutteista piirrostyylää. Sitten Koposen jälkeä ei näkynyt juuri missään. Koponen onkin piirtänyt vuodesta 1987 lähtien amerikan kaarojen maailmaan sijoittuvaa Riku Rassi -sarjakuvaa alan V8-lehteen. Nyt sarjat on koottu omaksi albumiksi (Bluehill 1995). Koponen tekee erittäin ammattitaitoista jälkeä, jolle kirkkaat perusvärät ei vät välttämättä ole eduksi. Ne syövät turhaan tehoa mustavalkografiikalta. Sivun juttujen viisit liikkuvat perinteisellä perustasolla, joka tehonnee parhaiten alan harrastajiin, joille Äne on suunnattakin. **HR**

Sarjakuvastin Special (Hard & Pet 1996) on Malmitalolla Helsingissä tammi-maaliskuussa esillä olleiden nuorten sarjakuvapiirtäjien näyttelysarjan oheislukemisto, osa yhäti jatkuvaa Sarjakuvastin-projektia. Sympaattinen sarjakuvavivhkonen esittelee kolmentoista Otavan Sarjakuvastin-albumeista turun tekijän uudempiä töitä. Laatu on tasainen eikä yhtään hukkasarjaa ole minialbumiin eksynyt. Kirjasen lyhykäisistä sarjakuvista erityisen miellyttäviä olivat Katja Tukiaisen ihastuttava kertomus pupun ja nallen seksuaalisesta heräämisestä, Pentti Otsamon todenmakuinen puuvuonostojuttu sekä Kati Kovácsin tihahduttava tukkatarina. J.-P. Valkeapään monella eri tekniikalla toteutetun värisarjan painotyö on onnistunut käsittämättömän upcasti, tämän näpeissäsiikin olevan lehden painanut Cityoffset osaa asiansa. **JH**

Satunnaisia sankareita (Otava 1996) on jo neljäs albumillinen Sari Luhtasen kirjoittamia ja Tiina Pajun piirtämiä Maisa ja Kaarina - sarjoja. Otava on sarjan kolmas kustantamo. Tyyli on tuttu: naisten jokapäiväistä huumoria bretechermaisesti pelkistetty-

nä. Kliseillä pelaavat viisit tois-tavat itseään jo vähän puisevas-ti. Jos Maisa ja Kaarina olisi miesten tekemä, sitä syytettäisi-in luultavasti sovinismista. HR

Suuri Kurpitsa -vuosialbumilla (Suuri Kurpitsa 1996) meitä hemmotellaan harmittavan harvoin. Toisaalta ymmärrän vallan hyvin, että neljä kertaa vuodessa ilmestyv-än täysipainoisen lehden aikaansaaminen kaiken muun tekemisen ohessa uuvuttaa pidem-män päälle... Mukkea vuosialbumi kyllä palkitsee odo-tuksen. Kurpitsaan on totutun hyvällä maulla valikoitu edus-tava otos suomalaista nykysar-jakuvaa. Nekin sarjat, jotka ovat graafiselta toteutukseltaan vaatimattomampia, kiinnostavat sisältönsä ja kerrontansa puolesta. Ulkomaanvieraat Max Andersson ja Adrian Tomine ovat joukossa kuin koto-naan. Maarit Kytöharjun kau-niit kannet tuovat värikylläi-syydessään mieleen Loustalin. JH

Laaki-lehti ei menestynyt pitkään mutta nyt kustantaja yrit-tää teema-albumeilla. Ensimmäisenä ilmestyi Kalervo Pulk-kisen toimittama **Tukilaaki** (Laaki-Sarjat 1996). Sen kaikki sarjat käsittelevät AID-Sia ja joka albumin myyntihin-nasta menee kymppi AIDS-tu-kikeskukselle. Sisältö on kirja-va salaatti koti- ja ulkomaisia sarjakuvia. Opetusministeriö ja Taiteen keskustoimikunta ovat tukeneet kotimaista osuutta. Parhaiten huumorin ja valis-tuksen yhdistämisessä onnistuu armoitettu sakemani Ralf König. Kovin uscin Tukilaaki on nolo malliesimerkki siitä

Tukilaaki

mitä tapahtuu, kun yritetään tehdä väen väkisin viihteellistä valistusta. Huumori on väki-näistä eikä palvele järin hyvin enempää viihdettä kuin valis-tustakaan. Ja mitähän ihmeen järkeä on pläjäyttää albumiin kokonaisuudesta irrotettuja pätkiä, esimerkiksi muutama sivu Mämmilää, joka on tar-koitettu luettavaksi joko olen-naisesti pidempini tai lyhem-pinä pätkinä. HR

Lopun alku (Like 1996) on neljäs osa Marc-Antoine Mat-hieun sarjasta, joka kertoo me-tasarjakuvallisin ottein huumo-riviraston virkamiehestä Julius Corentin Aqfaqista. Tällä kertaa Juliuksen unen - ja siis al-bumin - kikka on siinä, että tarina alkaa kahdesta päästä. Keskellä tarinaa sen osat kohtaavat, kun Julius kävelee pei-lin läpi kuin Liisa Ihnemaahan ja albumi kääntyy ylösalaisin. Albumilla onkin kaksi kantta. "Takakannessa" seisoo toinen nimi, Alun loppu, ja myös siitä voi aloittaa lukemisen. Mat-hieu jaksaa yhä rakentaa nokkelia surrealistisia kokonai-suuksia, joissa tunnelma ja ilmaisukeinojen kokeilut ovat tasapainossa. Moisen vireyden ansiosta Lopun alku viehättää ja viihdyttää. Vähitellen hänen peilitaloihinsa alkaa tosin kai-vata uutta sisältöä. Edes uudet ja alati kekseliäät kikkaillut ei-vät peitä teemojen toistoa ja tyhjenemistä. HR

Kotimaassaan Ranskassa suositu-n piirtäjäparin Dupuyn ja Berberianin **Päiväkirja albu-mista** (Like 1995) julkaistiin suomeksi varsin tuoreeltaan. Tempaus on sitäkin kummalli-sempi, kun piirtäjien varsinais-

Lopun alku

sia pääteoksia, siis niitä, joiden tekemisestä tämäkin sarjaku-vaan muotoon laadittu päiväkir-ja osittain kertoo, ei ole suomeksi nähty. Kurkistus luomis-prosessin taakse ja ihmisten yksityiselämään on tietysti aina houkuttelevaa, varsinkin jos tirkistelyn salliva dokumentti on niin osuva, koskettava ja hauska kuin nämä päiväkirjasi-vut. Niissä on sopivassa suhteessa itseironiaa ja ammattiyl-peyttä, arjen pikku huolia ja elämää suurempia kysymyksiä. Muutkin kuin sarjakuvafriikit ihastuvat siihen varmasti. Suomalaiselle kustantajalle tulee kuitenkin nuhteita parista seikasta. Päiväkirja albumista on kirjan nimenä niin kummallinen, ettei se ainakaan ensinä-kemältä tahdo sanoa yhtään mitään. On vaikea ymmärtää, mitä se tarkoittaa. Myös kirjan

painoasu jättää toivomisen va-
raa. Se näyttää välillä siltä kuin
paino-originaaleina olisi käy-
tetty huonoja valokopioita.
Varsinkin Dupuyn tyylikäs ja
varma siveltimenjalki kärsii
paikoitellen tosi pahasti. JH

LUKIJAKILPAILU: Kuka on tohtori Festus?

Vastaukset päätoi-
mittajan osoitte-
eseen heinäkuun
loppuun mennessä.
Oikein vastannei-
den kesken arvo-
taan sarjakuva-
aiheisia palkintoja.